

$$R^2 = 1 - \frac{s_e^2}{\sum (y_i - \bar{y})^2} = 1 - \frac{21.32}{1995.33} = 0.9894.$$

Коефіцієнт детермінації становить: $R^2 = 0.99^2 = 0.9894$. Це високий показник, тобто в 98.94 % випадків зміни таких чинників, як доходи населення по регіону, валового регіонального продукту, зайнятості на малих підприємствах призведуть до зміни кількості малих підприємств по регіону.

Іншими словами прориву у збільшення кількості малих підприємств по регіонах і відповідно збільшення обсягу продукції та наданих послуг МП неможливе, без покращення основних макроекономічних показників.

Використана література

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс.-Режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua/>].

УДК 338

Любов Гац, ст. викладач

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

МОДЕЛЬ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто структуру показника рентабельності власного капіталу підприємства та його факторну оцінку.

Ключові слова: рентабельність, ефективність, власний капітал, рентабельність активів.

Lubov Hats

MODEL ASSESSMENT OF EFFICIENCY OF USE OF OWN CAPITAL COMPANY

Abstract. The structure of rate profitability of equity capital of the enterprise and its factor assessment

Key words: profitability, efficiency, equity capital, profitability of assets.

Відносним показником, що характеризує ефективність функціонування підприємства є рентабельність. Система оцінки фінансово-економічного стану підприємства передбачає використання цілої низки зазначеної категорії показників, що дають можливість аналізувати прибутковість:

- організаційних процесів використання майнових ресурсів;
- операційну діяльність, пов'язану з виробничо-комерційними операціями;
- процеси залучення власного та позикового капіталу, що виступають джерелами формування майна підприємства.

Оскільки, показник прибутку, що є основою розрахунку рентабельності у формі звітності №2 «Звіт фінансових результатів» представлений як валовий, операційний та чистий, то відносний показник за даною ознакою теж поділяють по аналогії на відповідних три категорії.

Слід звернути увагу на той факт, що чистий прибуток є кінцевим результатом, з однієї сторони, виробничо-господарської сфери діяльності підприємства, а з другої, процесу фінансування, що полягає в залученні власного та позикового капіталу.

Загальноприйнято показник рентабельності власного капіталу визначати відношенням чистого прибутку до власного капіталу:

$$R_{BK} = \frac{ЧП}{BK} * 100\% \quad (1)$$

де ЧП - чистий прибуток;

BK - власний капітал.

Однак, результативність в сумі чистого прибутку обумовлена ефективністю використання двох видів капіталу, а не тільки власного. Тому, в розрахунку показника рентабельності власного капіталу пропонується використання структури капіталу за допомогою питомої частки кожного з його видів.

Алгоритм розрахунку буде мати наступний вигляд:

$$R_{BK} = \frac{ЧП}{СК} * Ч_{BK} * 100\% \quad (2)$$

де Ч_{BK} – частка власного капіталу в сукупній вартості капіталу;

СК – сукупний капітал.

Залучення позикового капіталу передбачає сплату відсотків, суму яких доцільно долучити до чистого прибутку, оскільки вони не мають прямого відношення до власного капіталу. В систему розрахунку означену величину необхідно включити у вигляді складового елемента:

$$\frac{V\phi}{ПК} * ПК = V_{ПК} * ПК \quad (3)$$

де $V\phi$ – фінансові витрати

$V_{ПК}$ – розрахункова ставка вартості позикового капіталу;

ПК – позиковий капітал

Перетворення алгоритму (2) з врахуванням рівності (3) отримано таку залежність:

$$R_{BK} = \frac{ЧП + V_{ПК} * ПК}{СК} * Ч_{BK} * 100\% \quad (4)$$

Оскільки, рентабельність активів підприємства показує скільки прибутку припадає на одну гривню вартості активів та визначається відношенням чистого прибутку до їх вартості, що за джерелом формування рівні вартості сукупного капіталу, схема обчислення набуває вигляду:

$$R_A = \frac{ЧП}{A} * 100\% = \frac{ЧП}{СК} * 100\% \quad (5)$$

В кінцевому підсумку, рентабельність власного капіталу набуває такого вигляду:

$$R_{BK} = (R_A + V_{ПК} * Ч_{ПК}) * Ч_{BK} \quad (6)$$

де R_A – рентабельність активів підприємства;

$Ч_{ПК}$ – частка позикового капіталу в сукупній вартості капіталу.

Таке представлення розрахунку показника рентабельності власного капіталу дає, також, можливість здійснювати факторну оцінку його зміни за рахунок впливу таких чинників, як:

- рівень прибутковості активів -

$$R_{BK} = (R_A^{36} + V_{ПК}^{\bar{}} * \mathcal{U}_{ПК}^{\bar{}}) * \mathcal{U}_{BK}^{\bar{}} - (R_A^{\bar{}} + V_{ПК}^{\bar{}} * \mathcal{U}_{ПК}^{\bar{}}) * \mathcal{U}_{BK}^{\bar{}} \quad (7)$$

- витратність підприємства, щодо залучення позикового капіталу -

$$R_{BK} = (R_A^{36} + V_{ПК}^{36} * \mathcal{U}_{ПК}^{36}) * \mathcal{U}_{BK}^{\bar{}} - (R_A^{\bar{}} + V_{ПК}^{\bar{}} * \mathcal{U}_{ПК}^{\bar{}}) * \mathcal{U}_{BK}^{\bar{}} \quad (8)$$

- структура капіталу -

$$R_{BK} = (R_A^{36} + V_{ПК}^{36} * \mathcal{U}_{ПК}^{36}) * \mathcal{U}_{BK}^{36} - (R_A^{\bar{}} + V_{ПК}^{\bar{}} * \mathcal{U}_{ПК}^{\bar{}}) * \mathcal{U}_{BK}^{\bar{}} \quad (9)$$

Використана література

1. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Підручник.-К.:УБС НБУ: Знання,2010.-550с.

УДК 330.322

Євген Гащин, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕОСНАЩЕННЯ ВИРОБНИЦТВА В НОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Анотація. Розглянуто напрямки та результативність технічного переоснащення виробництва в сучасних умовах господарювання промислових підприємств.

Ключові слова: ефективність виробництва, технічне оновлення, технічне переоснащення, соціальні результати.

Evgen Gashchun

THE EFFICIENCY OF PRODUCTION TECHNICAL RE-EQUIPPING IN NEW MANAGEMENT CONDITIONS

Abstract. Direction and effectiveness of production technical upgrading in current management conditions was reviewed.

Keywords: efficiency of production, technical updates, technical re-equipping, social results.

Інноваційний шлях розвитку підприємства потребує прискореного оновлення і якісного перетворення матеріально-технічної бази, створення нових виробництв, обумовлених змінами суспільних потреб і новими можливостями. У вирішенні згаданих завдань провідну роль відіграє один із напрямків його технічного розвитку – технічне переоснащення (ТП).

Проведення ТП підприємств на сучасному етапі утруднено рядом об'єктивних причин і стримуючих факторів. Одним із них вважається криза вітчизняної економіки, але основна причина, на наш погляд, в тому, що наявний господарський механізм не сприяє науково-технічному прогресу взагалі і технічному переоснащенню зокрема.

Для правильного розуміння і ефективного проведення підприємствами ТП необхідна його науково обґрунтована концепція, в якій слід виразити економічний